

Delta i debatten, skriv til oss!

DEBATT@NATIONEN.NO

TEKSTLENGDER:**Kronikk:** Maks 4900 tegn med mellomrom.**Leserinlegg:** Maks 2000 tegn

Du kan også levere innlegg på nationen.no

Kronikker honoreres som hovedregel ikke. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innsendt stoff og til å publisere det på alle våre plattformer.

Kronikk**Innovasjon:** Våre naboland har allerede øremerket betydelige midler til alternativer til dyreforsøk, skriver kronikkforfatterne.

Illustrasjonsfoto: Mostphotos

Vi trenger alternativer til dyreforsøk

Forskning og innovasjon: Hvorfor er alternativer til dyreforsøk så lavt prioritert i Norge?

Tidlig i høst la regjeringen fram sitt forslag til budsjettet for 2023. Mens hensyn ble tatt for å trygge våre velferdstjenester og for å hjelpe de som er rammet av levekostnadskrisen, ble andre områder oversett. Å fremme innovasjon innen forskning ved å etablere et norsk senter for alternativer til dyreforsøk var et av disse områdene.

Myndighetene mottar betydelige skatteinntekter fra eksempelvis havbruksnæringen. I likhet med mange andre næringer, har havbruksnæringen fått svar på utfordringer og støtte til vekst ved å nyttiggjøre seg forskning og utvikling basert på dyreforsøk.

2. desember annonserte regjeringen at over tre milliarder kroner av skatteinntektene skal utbetales til kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet. Dette er gledelig, men det ville vært enda bedre om myndighetene viste vilje også til å støtte forsøksdyrene som brukes for å støtte og utvikle næringen.

Det kan vi oppnå ved å gjøre som mange andre land i Europa

og verden har gjort allerede: etablere et nasjonalt senter for utvikling av alternativer til dyreforsøk.

Norge bruker for tiden om lag 2 millioner forsøksdyr i året – de fleste fisk, men også et relativt høyt antall landdyr i forhold til landets befolkning. Dette er en femtedel av totalantallet forsøksdyr i EU – det har vakt oppsikt. Selv etter en grundig etisk vurdering og godkjenning av dyreforsøk er prisen som dyrene betaler stor, både i antallet forsøksdyr og belastningsgraden for en del av dyrene.

Allerede i 2003 fastslo dyrevelferdsmeldingen at det bør etableres et såkalt 3R-senter, for erstatning, reduksjon og forbedring av dyreforsøk (Replacement, Reduction, Refinement). Stortinget la til at det bør øremerkes forskningsmidler til dette arbeidet.

Virkeligheten viste dessverre at Norge hadde et utrolig lavt ambisjonsnivå: Norecopa ble

etablert med en halv stilling, og det ble ingen øremerkede forskningsmidler.

Våre naboland har allerede øremerket betydelige midler til alternativer til dyreforsøk. Det er nå om lag 30 3R-sentre i Europa. Sverige, som bruker under 250.000 forsøksdyr i året, har et senter med ni ansatte og 15 millioner i driftsmidler. Det svenske forskningsrådet øremerker årlig midler til forskning på 3R-initiativer – bare i den tiden Norecopa har eksistert er det snakk om 100 millioner kroner!

Norecopa har dannet et styre som representerer alle de fire interessepartene: forskningen, industrien, forvaltningen og dyrevern. Slagordet er «Prepare for Better Science»: målet er altså å tilby forskere ressurser som kan øke kvaliteten på sin forskning ytterligere, uansett om den krever forsøksdyr eller om dyrene kan erstattes med alternativer.

Dette er «vinn-vinn» for norsk forskning og for dyrene: vi får

mer pålitelige data og økt dyrevelferd. Innen fiskeforskning, hvor både næringen og regjeringen ønsker sterk vekst, ser vi mulighetene for enda bedre dyreforsøk og økt bruk av alternativer, som for eksempel fiskeceller i laboratoriet. Dette er i tråd med regjeringens visjon om en bærekraftig utvikling.

Norecopa er en av flere organisasjoner som har foreslått etableringen av et 3R-senter. Det er klinkende klart fra vårt ståsted i forsøksdyrmiljøet at vi ikke trenger enda en dyrevelferdsmelding for å konkludere at Norge bør etablere et anstendig 3R-senter umiddelbart, med ressurser som kan fremme god forskning og stå i forhold til det høye forbruket av forsøksdyr.

Allerede i 2003, da vi fikk den forrige dyrevelferdsmeldingen, sa daværende landbruksminister at antallet var 'formidabelt'. Hva venter vi på?

Det ville dessuten koste den norske regjeringen svært lite å etablere et 3R-senter. Vi trenger ikke et nytt prangende bygg med forskningslokaler. Vi trenger et kompetansesenter med fagfolk som kan skaffe en ordentlig oversikt over bruken av forsøksdyr i Norge og samarbeide med eksisterende forskningssentre for

å forbedre, redusere og på sikt erstatte dyreforsøk.

For oss er det et stort mysterium at norske regjeringer er så lite villige til å støtte en sak som vil bare høste lovord fra samfunnet, og som resten av Europa tar som en selvfølge.

Vår sekretær fyller 68 år i januar og han har arbeidet med forsøksdyrsaken i 40 år. Vårt førjulsønske er at hans erfaringer og globale nettverk kan benyttes av en utvidelse av Norecopa, et 3R-senter som kan bidra til å løse utfordringene ved dyreforsøk.

Vi ønsker å se en regjering som demonstrerer tydelig at dens visjon for vekst og innovasjon også omfatter tiltak for dyrene som brukes i forsknings- og utviklingsøyemed, for å gjøre visjonen mulig.

Chris Noble

Seniorforsker, Nofima og styreleder, Norecopa

Rolf Hetlelid Olsen

Pharmaq, styret i Norecopa

Janette Maria Carlsen

Mattilsynet, styret i Norecopa

Birgitte Fineid

Dyrebekyttelsen Norge, styret i Norecopa

Alternativer til dyreforsøk

«For oss er det et stort mysterium at norske regjeringer er så lite villige til å støtte en sak som vil bare høste lovord fra samfunnet.»